

యురేనియం

వైఎస్కు వరం ! ద్రజలకు శాపం !!

కడప జిల్లా వేముల మండలంలోని వేల్పుల, మీదిపెంట్ల రెవెన్యూ గ్రామాల పరిధిలో యురేనియం ఖనిజాన్ని వెలికితీసి శుద్ధి చేసే గనులు, ఫ్యాక్టరీ రాబోతున్నాయి.

ఇది కడప జిల్లాకు వరం అని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం అంటున్నది.

కాదు, శాపం అని మేము అంటున్నాము. ఆ గ్రామాల ప్రజల అభిప్రాయమూ అదే. కానీ అది పులివెందుల కాబట్టి నోరు నొక్కుకొని బతుకుతున్నారు. 'వారిని' కాదని పులివెందులలో బతికిన వారు లేరు కదా!

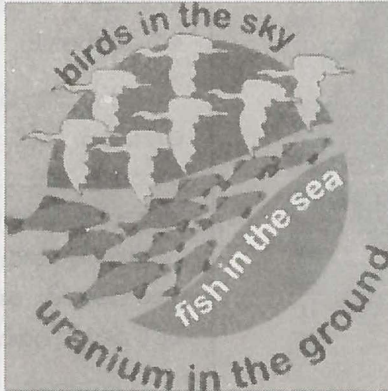
వరం అని ప్రభుత్వం ఎందుకు అంటున్నది?

యురేనియం గనులు, కర్మాగారం వచ్చినట్లయితే స్థానిక ప్రజలకు పెద్ద ఎత్తున ఉద్యోగ అవకాశాలు, ఉపాధి అవకాశాలు వస్తాయని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం అంటున్నది. ఎన్ని వస్తాయో మాత్రం చెప్పకుండా జాగ్రత్తపడుతున్నది.

నిజానికి ఉపాధి అవకాశాలే కాదు, ఈ ప్రాజెక్టుకు సంబంధించిన వివరాలన్నీ గోప్యంగానే ఉన్నాయి. ప్రాజెక్టు కోసం 1122 ఎకరాల ప్రభుత్వ భూమి, 1118 ఎకరాల సైవేట్ భూమి (అంటే మొత్తం 2240 ఎకరాలు) అప్పగించబోతున్నారనీ, రోజుకు 3000 టన్నుల ఖనిజాన్ని వెలికి తీసి శుద్ధి చేయబోతారనీ మాత్రం వింటున్నాం. దీని వల్ల ఎంత మందికి నేరుగా ఉద్యోగాలు దొరకగలవు? 1000 ఉద్యోగాలు వస్తాయనుకుందాం. ఆ 1000 ఉద్యోగాలూ స్థానికులకే వస్తాయని మాటవరసకు అనుకున్నా. దాని కోసం సేకరిస్తున్న 1118 ఎకరాల సేద్యపు భూమి కల్పించగల ఉపాధి కంటే ఇదేమంత ఎక్కువ? ఆ 1118 ఎకరాలు మెట్ట భూమే కానీ, గడచిన ఏడెనిమిది సంవత్సరాలుగా రైతులే ఖర్చు పెట్టుకొని బోర్లు వేసుకొని కరెంటు మోటార్లు పెట్టుకొని అరటి, మిరప, వేరుశనగ, పొద్దుతిరుగుడు, బొప్పాయి పండించుకుంటున్నారు. ఎకరం భూమి లక్షన్నర విలువ చేసే మేరకు అభివృద్ధి చేసుకున్నారు. ఈ వ్యవసాయం కల్పించగల ఉపాధికన్నా 1000 ఉద్యోగాలు ఏమంత ఎక్కువని యురేనియం ప్రాజెక్టును గొప్ప 'అభివృద్ధి'గా ప్రజలు భావించాలి?

ఆ ఉద్యోగాలు స్థానికులకొస్తాయా?

వేల్పుల, మీదిపెంట్ల గ్రామాల ప్రజలకు 1000 కాదు కదా, 100 ఉద్యోగాలు కూడా రావు. యురేనియం ప్రాజెక్టులో

యురేనియం భూమి లోపల ఉంటేనే సముద్రంలో చేపలూ, ఆకాశంలో పక్షులూ.. సకల జీవరాశులూ క్షేమంగా ఉంటాయి.

రెండు భాగాలు ఉంటాయి. ఒకటి ముడి ఖనిజాన్ని భూమి నుండి తవ్వి తీసే గనులు. రెండు, దానిని శుద్ధి చేసి యురేనియంను 'యెల్లో కేక్' రూపంలో వేరు చేసే శుద్ధి కర్మాగారం.

కర్మాగారంలోని ఉద్యోగాలు ఎక్కువభాగం నైపుణ్యంతో కూడుకున్నవి. వాటికి కావలసిన విద్యగానీ, శిక్షణగానీ ఈ ఊళ్ల ప్రజలకు లేవు. గనులలో మట్టి పనీ, తట్టపనీ దొరకొచ్చును గానీ దానికొప్పుడు భారీ యంత్రాలు వస్తున్నాయి. రోడ్డు పనులలో, చెరువు పూడిక తీసే పనులలో వినియోగిస్తున్న ప్రొక్లెయిన్ మిషన్లను మనం చూస్తూనే ఉన్నాము. ఓపెన్కాస్ట్ గనులలో ఇప్పుడు రాక్షస ప్రొక్లెయిన్లు వాడుతున్నారు. అవి ఒకేసారి రెండు లారీలోద్ద మట్టిని తీయగలవు.

కాబట్టి స్థానికులకు 100 ఉద్యోగాలు దొరకవచ్చుననీది చాలా ఉదారమయిన అంచనాగా భావించవచ్చును.

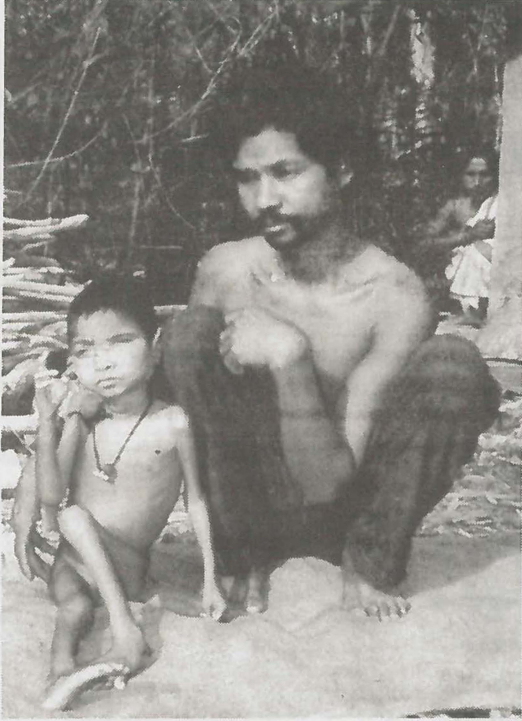
కానీ కాంట్రాక్టులు మాత్రం వస్తాయి

ప్రజలకు ఉపాధి దొరకదుగానీ నాయకులకు కాంట్రాక్టులోస్తాయి. 800 కోట్ల రూపాయల ప్రాజెక్టుని వారు పదేపదే అంటున్నారంటే కారణం అదే. ఇవి 'స్థానికుల'కే వస్తాయిగానీ వాళ్లు భూమయ్యగారి పల్లెలోనూ మబ్బుచింతలపల్లెలోనూ ఉండరు. పులివెందులలో, కడపలో ఉంటారు. వారికి 'అభివృద్ధి' దండిగా వస్తుంది. సందేహమేమీ లేదు. దానినే ప్రజల 'అభివృద్ధి'గా భావించుకోమంటేనే కష్టం.

పోనీ వేరే ప్రయోజనమేమయినా ఉందా?

యురేనియం మనం నిత్యజీవితంలో ఉపయోగించే వస్తువు కాదు. దానికుండేవి రెండే ప్రయోజనాలు. ఒకటి అణుబాంబుల తయారీ, రెండవది విద్యుత్ ఉత్పత్తి. అణుబాంబు భయంకరమైన విధ్వంసకారకం. అది ఒక సైన్యం మరొక సైన్యం పైన ఉపయోగించే ఆయుధం కాదు. ఒక దేశ ప్రభుత్వం పొరుగు దేశ ప్రజల మీద ప్రయోగించే మారణాయుధం. ఇక విద్యుత్తు మాట కొస్తే, యురేనియంను ఉపయోగించి విద్యుత్తు తయారు చేసే ప్రక్రియను అణువిద్యుత్తు అంటారు. ఇది అన్నిరకాల విద్యుత్ ఉత్పత్తి ప్రక్రియలకన్నా చవక అని ఒకప్పుడు అనుకునే వారు. కానీ అన్ని ఖర్చులనూ - ముఖ్యంగా ప్రాణాంతకమైన అణుధార్మిక కాలుష్యాన్ని నియంత్రించే ఖర్చును లెక్కలోకి తీసుకున్న

యురేనియం ప్రాజెక్టు వల్ల 1000 ఉద్యోగాలు వస్తాయనుకుందాం. ఆ 1000 ఉద్యోగాలూ స్థానికులకే వస్తాయని మాటవరసకు అనుకున్నా, దాని కోసం సేకరిస్తున్న 1118 ఎకరాల సేద్యపు భూమి కల్పించగల ఉపాధి కంటే ఇదేమంత ఎక్కువ?

ఇది జాడుగూడా యురేనియం ప్రాజెక్టు పరిసర గ్రామాల్లో ప్రజల పరిస్థితి. యురేనియం వ్యర్థ పదార్థాలు విరజిమ్మిన రేడియో అణుధార్మికత వల్ల పిల్లల్లో కల్గుతున్న అంగవైకల్యాలకు ఫోటోలోని బాలుడు ప్రత్యక్ష నిదర్శనం.

ప్పుడు అదేమంత చవక కాదని ఇప్పుడర్థం అయింది. ఒకప్పుడు యూరేనియం చాలా దేశాలు (ముఖ్యంగా ఫ్రాన్స్) అణు విద్యుత్తు మీదనే ప్రధానంగా ఆధారపడేవి. ఆ దేశాలిప్పుడు కొత్తగా అణు విద్యుత్ ప్రాజెక్టులు కట్టడం లేదు. పాత వాటిని నడుపుకుంటున్నారు. కొత్తవాటికి సహజవాయువు పైన ఎక్కువ ఆధారపడుతున్నారు. దానికి కావలసిన సహజ వాయువును రష్యా నుండి భారీగా దిగుమతి చేసుకుంటున్నారు.

మన దేశం మాటకొస్తే మనం ప్రధానంగా జల విద్యుత్తు మీద ఆధారపడుతున్నాం. దాని తరువాత ధర్మల్ విద్యుత్తు. దీనికి బొగ్గు లేక సహజవాయువు ఉపయోగిస్తున్నాం. అణు విద్యుత్తు మన దేశంలో మొత్తం విద్యుత్ ఉత్పత్తిలో 3 శాతం కూడా లేదు. సహజ వాయువు నిక్షేపాలు అనూహ్యంగా లభిస్తున్నప్పుడు మనం అణువిద్యుత్తు మీద దృష్టిపెట్టి దానితో వచ్చే ప్రమాదకరమైన కాలుష్యం భారాన్ని మోయనక్కరలేదు.

అణుకాలుష్యం ఎటువంటిది?

అణు విద్యుత్ ఉత్పత్తిలో మాత్రమే కాదు, యురేనియం ఖనిజాన్ని తవ్వి తీసే ప్రక్రియతో మొదలు పెట్టి అన్ని దశల లోనూ తీవ్ర కాలుష్య ప్రమాదం ఉంటుంది. మన దగ్గర జరగబోయేది ఖనిజం వెలికితీత, ప్రాసెసింగ్ (శుద్ధి) కాబట్టి వాటిని దృష్టిలో పెట్టుకొని మాట్లాడుకుందాం.

డుకుందాం.

ఈ విషయాన్ని అర్థం చేసుకోవాలంటే అణుధార్మిక పదార్థాల స్వభావాన్ని గురించి కొంచెం తెలుసుకోవాలి. మరీ సాంకేతిక వివరాల లోకి పోకుండా క్లుప్తంగా తెలుసుకుందాం.

మామూలుగా ప్రకృతిలో ఉండే పదార్థాలు చాలావరకు స్థిరంగా ఉంటాయి. తమంతట తాము తమ స్వభావాన్ని మార్చుకోవు. మనం పనిగట్టుకొని వాటిని వేడి చేస్తేనే వేరే ఏదో ఒక ఒత్తిడికి గురి చేస్తేనే అవి మారుతాయి.

కాని కొన్ని పదార్థాలు అస్థిరమయినవి. అవి వాటంతటవే మారుతుంటాయి. దీనికి కావలసిన చర్య వాటి కడుపులోనే నిత్యం జరుగుతుంటుంది. అవి మారే క్రమంలో కొన్ని రకాల విధ్వంసక స్వభావంగల కిరణాలను పరిసరాలలోకి విడుదల చేస్తుంటాయి. దీనిని అణుధార్మిక స్వభావం అంటారు. అణుధార్మిక స్వభావం గల పదార్థాల నుండి ప్రతీక్షణం వెలికివచ్చే ఈ విధ్వంసక శక్తిని నిలువరించే మార్గమేదీ లేదు. అది వెలికి వస్తూనే ఉంటుంది.

యురేనియం అటువంటి అణుధార్మిక గుణంగల అస్థిర పదార్థాలలో ఒకటి. అది తనంతట తాను ధోరియంగా, రేడియంగా, రేడాన్ వాయువుగా మారుతుంటుంది. ఈ క్రమంలో అణుధార్మిక శక్తిని పరిసరాలలోకి విడుదల చేస్తుంటుంది.

యురేనియం వాటి అణుధార్మిక స్వభావంగల పదార్థాలు ప్రకృతిలో ఇతర స్థిర పదార్థాల నడుమ భూమి పొరలలో ఉంటాయి. కాబట్టి వాటి వల్ల మనకంతగా హాని జరగదు. కానీ యురేనియం ప్రాజెక్టు చేపట్టినప్పుడు మనమే దానిని పని గట్టుకొని బయటకు తీస్తాం. ప్రాణం మీదికి తెచ్చుకుంటాం.

యురేనియం ఎప్పటికప్పుడు విధ్వంసకశక్తిగల కిరణాలను పరిసరాలలోకి విడుదల చేస్తూ తాను రూపాంతరం చెందుతూ ఉంటుందని చెప్పుకున్నాము. కాబట్టి యురేనియం ఉన్న చోట దాని రూపాంతరాలు కూడా ఉంటాయి. కొత్తగా పుడుతూ ఉంటాయి. వీటిలో ప్రధానమైనవి ధోరియం, రేడియం అనే లోహాలు, రేడాన్ అనే వాయువు.

గని లోపలా, గని చుట్టూ రేడాన్ వాయువు ఉత్పత్తి అవుతూనే ఉంటుంది. గాలిలో కలుస్తూనే ఉంటుంది. యురేనియం గనులలో పనిచేసే కార్మికులు రేడాన్ వాయువును పీల్చి రోగాల బారిన పడడం యురేనియం గనులను అన్ని దేశాల అనుభవం. దీనికి విరుగుడుగా గని లోపల వెంటిలేటర్లు పెట్టి లోపలి గాలిని ఎప్పటికప్పుడు బయటికి పంపే ఏర్పాటు చేయొచ్చు. అప్పుడు చుట్టూ ఉన్న గాలి మ రింత అణుధార్మిక కాలుష్యానికి లోనవుతుంది. రేడాన్ వాయువు మామూలు గాలికంటే ఎనిమిది రెట్లు సాంద్రతరం కాబట్టి అది నేలను అంటి ఉంటుంది. అది ఉన్న చోట మనుషులు, పశువులు దానిని పీల్చుకుండా ఉండలేరు.

అణుధార్మిక స్వభావంగల ధూళి,

కానీ కాంట్రాక్టులు మాత్రం వస్తాయి

ప్రజలకు ఉపాధి దొరకదుగానీ నాయకులకు కాంట్రాక్టులోస్తాయి. 800 కోట్ల రూపాయల ప్రాజెక్ట్ ని వారు పదేపదే అంటున్నారంటే కారణం అదే. ఇవి 'స్థానికుల'కే వస్తాయిగానీ వాళ్లు భూమయ్యగారి పల్లెలోనూ మబ్బుచింతల పల్లెలోనూ ఉండరు. పులివెందులలో, కడపలో ఉంటారు. వారికి 'అభివృద్ధి' దండిగా వస్తుంది. సందేహమేమీ లేదు. దానినే ప్రజల 'అభివృద్ధి'గా భావించకుంటేనే కష్టం.

రేడాన్ వాయువు మనం పీల్చే గాలి ద్వారా శరీరంలోనికి పోతాయి. ఆ ధూళి పరచుకున్న కాయగూరలు, ఆకుకూరలు తిన్నప్పుడు కూడా అది మన కడుపులో చేరుతుంది. అణు ధార్మిక ప్రక్రియ ఎప్పటికీ ఆగదని చెప్పాము కదా. అది మన ఒంట్లో కొనసాగుతూ ఉంటుంది.

దీని వల్ల రెండు రకాల హాని జరుగుతుంది. మన శరీర కణాలు దెబ్బతిని కాన్సర్ రోగం రాగలదు. జన్యు కణాలు (పురుషులలో వీర్య కణాలు, స్త్రీలలో అండకణాలు) దెబ్బతిని జన్యు వైపరీత్యాలు సంభవించగలవు. పుట్టే పిల్లలు అంగవైకల్యంతో పుట్టగలరు. జన్యు వైపరీత్యం ఒక తరం దగ్గర ఆగిపోదు కాబట్టి వేముల మండలంలో యురేనియం మొత్తం తవ్వేసిన తరువాత కూడా ఈ ప్రభావం కొనసాగగలదు.

ఖనిజాన్ని తవ్వి తీయడంతో అయిపోదు. దానిని శుద్ధి చేసి (ప్రాసెస్ చేసి) యురేనియంను రవాణాకు అనువయిన రూపంలో తీసుకొని మిగిలిన (వ్యర్థ) పదార్థాన్ని విసర్జిస్తారు. యురేనియం ప్రత్యేకత ఏమిటంటే దాని ఖనిజంలో 99 శాతం పైగా 'వ్యర్థ' పదార్థమే. కాబట్టి దానిని ప్రాసెస్ చేసే కర్మాగారం పెద్ద ఎత్తున మలినాన్ని విసర్జిస్తుంది. ఇది మెత్తటి మట్టి రూపంలో ఉంటుంది. దీనిలో యురేనియం రూపాంతరాలయిన ధోరియం, రేడియం వగైరాలుంటాయి. నిరంతరాయంగా రేడాన్ వాయువు పుడుతుంటుంది.

ఈ వ్యర్థ పదార్థాలను ఇంగ్లీష్ లో టెయిలింగ్స్ అంటారు. వీటిని ఎక్కడ పారేస్తారు? ఎక్కడా పారేయరు. ప్రాసెసింగ్ కర్మాగారం సమీపంలోనే పెద్ద చెరువు చేసి వ్యర్థ పదార్థాన్ని ఒకటికి మూడు రెట్లు నీళ్లతో కలిపి దానిలో నింపుతారు. ఈ చెరువులు శాశ్వతంగా అక్కడే ఉండిపోతాయి. యురేనియం గనులు ఖాళీ అయిపోయిన తరువాత కూడా ఏళ్ళ తరబడి అవి అక్కడే ఉంటాయి.

ఈ టెయిలింగ్ పాండ్స్ (వ్యర్థ పదార్థాల కుంటలు) తీవ్ర కాలుష్య కారకాలు. వాటిలో అణుధార్మిక స్వభావంగల పదార్థాలు నీళ్లతో కలిసి బురద రూపంలో నిలువ చేయబడతాయి. వర్షాలు వచ్చినప్పుడు ఇవి పొంగి చుట్టూ ఉన్న చేలలోనికి, బీడు భూములలోనికి ప్రవహించగలవు. మామూలు సందర్భాలలో ఈ కుంటలలోని ద్రవపదార్థం నేలలోకి ఇంకి భూగర్భ జలాశయంలోకి పోగలదు. అప్పుడది ఆ జలాశయం (ఎక్విఫైయర్) ఉన్నంత మేరకు చుట్టుపక్కల బావులు, బోర్లలోని ఊటను అణుధార్మిక పదార్థాలతో కలుషితం చేయగలదు. ఇక కుంట నుండి వెలువడే రేడాన్ వాయువు నిరంతరాయంగా చుట్టూ ఉన్న వాతావరణాన్ని కలుషితం చేస్తూనే ఉంటుంది. యురేనియం గని ఇరవై ఏళ్ళకో, ముప్పై ఏళ్ళకో ఖాళీ అయిపోతుంది గానీ దాని వ్యర్థ పదార్థాల కుంటలో నిలువయ్యే అణుధార్మిక పదార్థాలు, దాని వల్ల గాలిలోకి చేరే రేడాన్ వాయువు చాలా దీర్ఘాయుష్షు కలవి. అమెరికాలో, ఎప్పుడో మూసేసిన యురేనియం గనుల టెయిలింగ్ పాండ్స్ సమీపంలో నివసించే ప్రజలలో సంవత్సరానికి అయిదుగురు కాన్సర్ రోగం వల్ల చనిపోతున్నారని అంచనా.

వైఎస్, ఆయన సోదరుడు వివే

ఇరాక్ లో జన్మించిన ఓ శిశువు ఫాటో ఇది. ఇరాక్ పై అమెరికా జరిపిన బాంబు దాడుల నేపథ్యంలో అణుధార్మిక కాలుష్యం అక్కడ బాగా వ్యాపించింది. యుద్ధానంతరం పుడుతున్న పిల్లల్లో ఇలాంటి విపరీతమైన అంగవైకల్యాలు పెరిగాయి. యురేనియం ఖనిజతరాలను ఎలా నిర్వీర్యం చేస్తుందనేందుకు ఇది ప్రత్యక్ష ఉదాహరణ.

కానంద రెడ్డి చెవుతున్నట్టు అణుధార్మిక ప్రభావం ఒక్క వేముల మండలానికో, పులివెందులకో పరిమిత మనుకుంటే పొరపాటే. అణుధార్మిక ప్రభావం మానవ జీవితంలోకి రకరకాలుగా చొచ్చుకొని రాగలదు. యురేనియం శుద్ధి చేసే క్రమంలో కలుషితమైన నీరు భూగర్భ పొరల్లోని నీటి జాలులో చేరి, చాలా దూరం ప్రవహిస్తాయి. అలాగే రేడాన్ గ్యాస్ కూడా. ఆ నీటిని ఉపయోగించి పండించే పంట దిగుబడుల్లోనూ ఆ విషప్రభావాలు ఉంటాయి. ఈ అణుధార్మికత వ్యాప్తికి దాదాపుగా ఎల్లలు లేవనే చెప్పవచ్చు. వేల సంవత్సరాల పాటు ఈ క్రమం కొనసాగుతూనే ఉంటుందన్న విషయం మనం గుర్తుంచుకోవాలి.

యురేనియం, ధోరియం, రేడియంల గురించి లోతుగా పరిశోధనలు జరిపి, అణుధార్మికత గురించి మానవాళికి తెలియజేసిన శాస్త్రవేత్త ఫ్రాన్స్ కు చెందిన మేరీ క్యూరీ. ఆమెకు నోబెల్ బహుమతి సహితం వచ్చింది. కానీ ఆమె చేసిన పరిశోధనల క్రమంలో ఆమె అణుధార్మిక కాలుష్యానికి బలి అయింది. రక్త క్యాన్సర్ తో చనిపోయింది.

మరీ అతిగా ఊహిస్తున్నామా?

ఈ ఆరోపణ మా మీద వేయబోతారు. కానీ ఊహించవలసిన ఆగత్యం లేదు. ప్రపంచంలో అనేక దేశాలకు యురేనియం గనుల అనుభవాలున్నాయి. మన దేశంలో జార్ఖండ్ రాష్ట్రంలోని జాడుగుడ యురేనియం గనుల అనుభవం ఉంది.

పరిసరాలలో అణుధార్మికత ఎక్కువ

వై.ఎన్.రాజశేఖర్ రెడ్డి: అప్పుడు - ఇప్పుడు

'నల్గొండలో యురేనియం ప్రాజెక్టును మీరు అప్పుడు వ్యతిరేకించారు కదా. ఇప్పుడు కడప జిల్లాలో అదే ప్రాజెక్టును ఎందుకు సమర్థిస్తున్నారు?' అని ఈ మధ్య ఒక టీవీ చానల్ వేసిన ప్రశ్నకు రాజశేఖర్ రెడ్డి 'అక్కడ నాగార్జున సాగర్ కలుషితమయ్యే ప్రమాదం ఉంది కాబట్టి వ్యతిరేకించాను' అని జవాబు చెప్పారు.

ఇందులో రెండు అబద్ధాలున్నాయి.

నల్గొండలో యురేనియం ప్రాజెక్టుకు వైఎస్ అప్పుడు (అంటే చంద్రబాబు పాలన కాలంలో) వ్యతిరేకించి ఉండవచ్చును గానీ ఇప్పుడు వ్యతిరేకించడం లేదు. ఆ ప్రాజెక్టు నెలకొల్పడానికి భారత యురేనియం కార్పొరేషన్ కు వైఎస్ ప్రభుత్వం అన్ని రకాల సహకారం ఇస్తున్నది.

రెండు, అప్పట్లో అతను వ్యతిరేకించడానికి నాగార్జునసాగర్ కలుషిత మవుతుందన్నదే కారణమనేది అబద్ధం. 2003 ఆగస్ట్ 21 నాడు వైఎస్ టైమ్స్ న్యూస్ నెట్వర్క్ కు రాసిన వ్యాసంలో ఆయన నాగార్జున సాగర్ కు, అక్కంపల్లి రిజర్వాయర్ కు, రాజీవ్ పులుల అభియంతనానికి రాగల ప్రమాదాన్ని ప్రస్తావించి ఊరుకోలేదు. ఇంకా ఈ విధంగా అన్నారు :

'యురేనియం కార్పొరేషన్ రోజుకు 1.250 టన్నులు తవ్వి తీయబోతుంది. ఇది సంభ్రమం కలిగించే పరిమాణం. దీని అర్థం ఏమిటంటే అణు ధార్మిక స్వభావం గల వ్యర్థ పదార్థాలు భారీ పరిమాణంలో విసర్జించబడతాయి... వారు జార్జంట్ లో మూడు చోట్ల యురేనియం గనులు నడుపుతున్నారు. వాటిలో ఒక గనిని వారు ఎంత అధ్వాన్నంగా నడుపుతున్నారంటే వారు బాధ్యతాయుతంగా నడుచుకుంటారని నమ్మడం కష్టం. మొన్నటి మంగళవారం వారు లంబాపూర్ లో ప్రజా విచారణను నిస్సంగ్ గా అటకాయించడం దీనిని స్పష్టం చేసింది.

నా కాంగ్రెస్ పార్టీ సహచరుడు ఎం.శశిధర్ రెడ్డి ఆగస్ట్ 16న రాజకీయ నాయకులు, శాస్త్రవేత్తలు, పర్యావరణవేత్తలు, స్వచ్ఛంద సంస్థల సమావేశం నిర్వహించి జూదుగూడకు సంబంధించిన వీడియో చూపించారు. అక్కడ పండ్ల గింజలు వికృత రూపంలో ఉంటున్నాయి. ప్రజలు విరుగుడు లేని రోగాల బారిన పడుతున్నారు. పిల్లలలో అంగ వైకల్యాన్ని వివరిస్తే పాఠకులు భరించలేకపోవచ్చు. అయినప్పటికీ ప్రమాదమేమీ లేదని యురేనియం కార్పొరేషన్ అంటుంది... ఈ మాటలు నమ్మడం తెలివి తక్కువతనం అవుతుంది'

ఉంటే కాన్సర్, స్త్రీలలో గర్భ విచ్ఛిత్తి, పిల్లల్లో జన్యు వైపరీత్యాలు మొదలయిన లక్షణాలు సగటు కంటే ఎక్కువ కనిపిస్తాయి. జూదుగూడ గనుల పరిసరాలలో 15 గ్రామాలలో ఈ పరిస్థితి ఉందని పరిశోధనలు తెలుపుతున్నాయి. ఈ 15 గ్రామాల జనాభా 30 వేలు. జూదుగూడ గనులలో పనిచేసే కార్మికులు పెద్ద సంఖ్యలో కాన్సర్ రోగం వల్ల చనిపోతున్నారని కూడా పరిశోధనలు తెలుపుతున్నాయి. జూదుగూడలో యురేనియం గనులు నడుపుతున్న భారత యురేనియం కార్పొరేషన్ వేములలో కూడా నడపబోతోంది. కాబట్టి 'అన్ని జాగ్రత్తలూ తీసుకుంటాం' అన్న మాటలను నమ్మడం కష్టం. అయినా పైన చెప్పిన దాన్ని బట్టి తీసుకోగల సమగ్రమైన జాగ్రత్తలు లేవని కూడా ఈపాటికి స్పష్టం అయి ఉండాలి.

సారి గని మూసేస్తే దాని దుష్ప్రభావం అక్కడితో అయిపోతుంది. యురేనియం గనిలాగ దుష్ప్రభావం శాశ్వతంగా ఉండదు. అయినప్పటికీ ఆస్పెస్టాస్ కాలుష్యాన్ని తీవ్రమైన విషయంగా భావించి గనులను మూసేసిన ప్రభుత్వం యురేనియం గనుల విషయంలో మూర్ఖంగా వ్యవహరించదలచుకుంటే మనమెందుకు ఊరుకోవాలి?

మేఘాలయలో కూడా యురేనియం నిక్షేపాలున్నాయి. అక్కడ కూడా యురేనియం కార్పొరేషన్ ప్రాజెక్టు చేపట్టాలని చూసింది. కానీ ప్రజల ప్రతిఘటన వల్ల విరమించుకోవలసి వచ్చింది. దీనికి కారణం రాజ్యాంగంలోని ఆరవ షెడ్యూలు అక్కడ స్థానిక స్వయం ప్రతిపత్తి కల్పించింది. అందువల్ల అక్కడి ప్రజలు తమ అభిప్రాయాన్ని అమలు చేసుకోగలిగారు.

ప్రజల అభ్యంతరాలకు విలువ లేదా?

వేల్పుల, మీదిపెంట్ల గ్రామాలలో పార్లమెంటు సభ్యులు వివేకానందరెడ్డిగారు ప్రజలను సమావేశపరచి, వారి అభ్యంతరాలన్నీ విని 'మీరు యురేనియం ప్రాజెక్టు వద్దంటున్నారు. మేం కావాలంటున్నాం' అన్నారుంటు. ప్రజలకు తమ అభిప్రాయాలు అమలు చేసుకునే అవకాశం లేదనే కదా ఈ అహంకారం? ~~మనకు అభ్యంతరం లేదనీ, వోట్లని ఏకగ్రీవం~~

పులివెందుల సమీపంలోని బ్రాహ్మణ పల్లె వద్దనున్న ఆస్పెస్టాస్ గనులను ఇంకా ఆ ఖనిజం చాలా ఉండగానే మూసేసిన సంగతి తెలిసిందే. అది ఆసియా ఖండంలోనే అతిపెద్ద ఆస్పెస్టాస్ గని అని అంటారు. ఆస్పెస్టాస్ ధూళి ఆ గనిలో పనిచేసేవారికీ ఆ పరిసరాలలో నివసించే వారికీ చాలా ప్రమాదకరం. అది ఊపిరితిత్తులను తినేసి మనిషిని మెల్లగా చంపేస్తుంది. ఈ విషయం గ్రహించిన తరువాత ప్రభుత్వమే దానిని మూసేసింది. అసలు ప్రపంచంలో ఏ నాగరిక దేశంలోనూ ఇప్పుడు ఆస్పెస్టాస్ గనులు లేవు.

అయితే యురేనియంతో పోలిస్తే ఆస్పెస్టాస్ ప్రమాదం ఎంత? ఆస్పెస్టాస్ ధూళి ఎవరు పీల్చిస్తే వాళ్లకే రోగం వస్తుంది తప్ప వాళ్ల పిల్లలు అవయవాల లేమితో పుట్టరు. అది ధూళి తప్ప రేడాన్ లాగ వాయువు కాదు కాబట్టి గని సమీపంలో మాత్రమే దాని ప్రభావం ఉంటుంది. ఒక

తేదీ: 8-02-2006
మానవ హక్కుల వేదిక
కడప జిల్లా కమిటీ.